BÀI GIẢNG: KĨ NĂNG PHÂN TÍCH VÀ TÓM TẮT ĐỀ BÀI
CHUYÊN ĐỀ: LẤY GỐC KHTN 9
MÔN: VẬT LÍ
GIÁO VIÊN: NGUYỄN THỊ YẾN

MỤC TIÊU

- ✓ *Xác định được vật và hiện tượng vật lí cần xét.*
- ✓ *Tìm được dữ kiện quan trọng của đề bài.*
- ✓ *Xác định kí hiệu và đơn vị của các đại lượng.*
- ✓ *Áp dụng đúng công thức để tìm ra kết quả.*

KHỞI ĐỘNG BUỔI HỌC

NỘI DUNG BUỔI HỌC

I. TỐC ĐỘ CỦA CHUYỂN ĐỘNG

TỐC ĐỘ CỦA CHUYỂN ĐỘNG

1. Khái niệm
   - Là đại lượng cho biết mức độ nhanh hay chậm của chuyển động. Tốc độ càng lớn, vật chuyển động càng nhanh.
   - Kí hiệu: v
2. Công thức
   - $v = \frac{s}{t}$
   - Tốc độ được tính bằng quãng đường vật đi được trong một đơn vị thời gian. (1 giây, 1 phút, 1 giờ, ...)
3. Đơn vị
   - km/h; m/s; cm/s; m/min; mm/s....
   - 1m/s = 3,6km/h.
4. Đo tốc độ
   - Để đo tốc độ chuyển động cần đo chiều dài và đo thời gian.
   - Đo chiều dài bằng thước mét, thước dây,...
   - Đo thời gian bằng đồng hồ bấm giây hoặc đồng hồ đo thời gian hiện số và cổng quang điện.
   - Các thiết bị bắn tốc độ được sử dụng để đo tốc độ của các phương tiện giao thông đường bộ.
5. Bài tập
   - So sánh chuyển động
     - Đổi các giá trị tốc độ về cùng đơn vị. Tốc độ càng lớn, vật chuyển động càng nhanh.
   - Vận dụng công thức tốc độ
     - $v = \frac{s}{t}$
     - $s = v.t$
     - $t = \frac{s}{v}$
   - Tốc độ trung bình
     - $v_{tb} = \frac{s_1 + s_2 + ... + s_n}{t_1 + t_2 + ... + t_n}$

Bài tập 1: Sắp xếp các tốc độ dưới đây theo thứ tự tăng dần.

1. Một vận động viên bơi cự li ngắn với tốc độ 5,2 m/s.
2. Một xe đạp đang chuyển động với tốc độ 18 km/h.
3. Một xe buýt đang vào bến với tốc độ 250 m/min.

Bài tập 2: Hùng đạp xe lên dốc dài 150 m với tốc độ 2 m/s, sau đó xuống dốc dài 120 m hết 30 s. Hỏi tốc độ trung bình của Hùng trên cả đoạn đường dốc?

II. KHỐI LƯỢNG RIÊNG. TRỌNG LƯỢNG RIÊNG

Khối lượng riêng

Khối lượng riêng của một chất cho ta biết khối lượng của một đơn vị thể tích chất đó.

$$\text{Khối lượng riêng} = \frac{\text{khối lượng}}{\text{thể tích}}$$

$$D = \frac{m}{V}$$

$1\ kg/m^3 = 0{,}001\ g/cm^3$

$1\ g/cm^3 = 1\ g/ml$

Trọng lượng riêng

- Trọng lượng của một mét khối chất gọi là trọng lượng riêng của chất đó.
- Kí hiệu: d
- Biểu thức: $d = \frac{P}{V}$ Với: P: trọng lượng (N); V: thể tích (m^3)
- Mối liên hệ giữa d và D: $d = 10D$
- Đơn vị: (N/m^3)

Bài tập:

a) Một miếng đồng có khối lượng 2 kg có thể tích 224,72 cm^3. Tính khối lượng riêng của đồng.

b) Tính khối lượng của một thanh chì có thể tích 1,5 dm^3. Biết 1 m^3 chì có khối lượng 11300 kg.

c) Tính thể tích của 1,2 kg cồn. Biết 1 mL cồn có khối lượng 0,79 g.

III. ÁP LỰC. ÁP SUẤT

Áp lực

Áp lực là lực ép có phương vuông góc với mặt phẳng bị ép.

Áp suất

Áp suất là độ lớn của áp lực (F) lên một đơn vị diện tích bề mặt bị ép (S).

$$p = \frac{F}{S}$$

Đơn vị: N/m^2 hoặc Pa (Pascal)

Bài tập: Bạn An đang đứng trên sàn nhà và gây ra một áp suất 22500 N lên mặt sàn, biết diện tích tiếp xúc của một lòng bàn chân lên mặt sàn là 100cm^2. Tính khối lượng của bạn An?

IV. NĂNG LƯỢNG

Động năng	Thế năng trọng trường
- Là dạng năng lượng mà một vật có được do chuyển động. - Công thức tính động năng: $W_d = \frac{1}{2}mv^2$ *Trong đó:* $W_đ$ là động năng (J), m là khối lượng của vật (kg), v là tốc độ chuyển động của vật (m/s).	- Thế năng trọng trường là dạng năng lượng vật có được khi ở trên cao so với mặt đất. - Công thức tính thế năng: $W_t = P.h = 10.m.h$ Trong đó: W_t là thế năng trọng trường (J), m là khối lượng của vật (kg), h là độ cao của vật so với mốc thế năng (m).

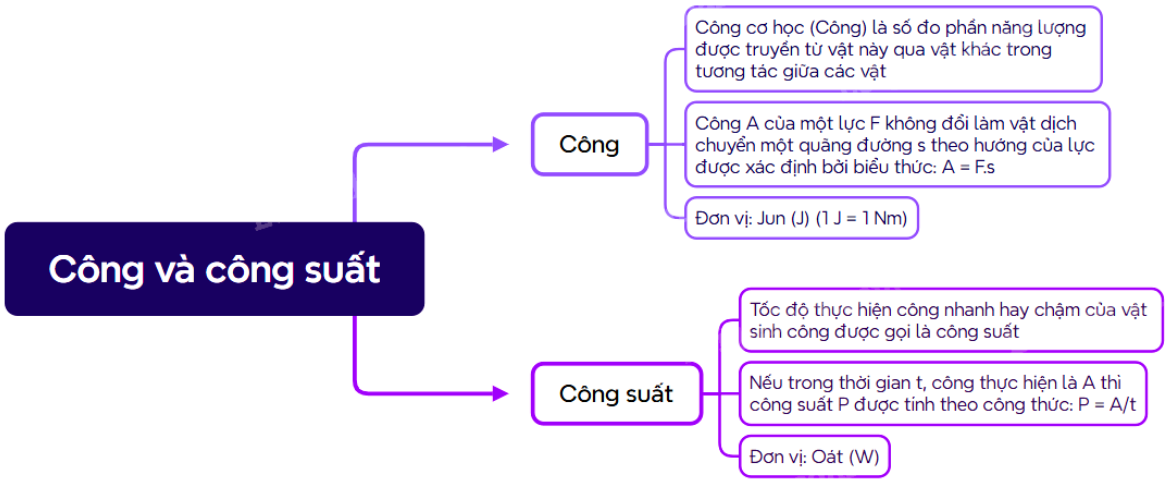
$\Rightarrow$ Cơ năng là tổng động năng và thế năng: $W = W_d + W_t = \frac{1}{2}mv^2 + 10.m.h$

Bài tập 1: Một người có khối lượng 70 kg đang chạy bộ với tốc độ không đổi là 100 mét/phút. Tính động năng của người đó.

Bài tập 2: Một bồn nước $2m^3$ được đặt trên nóc một tòa nhà cao 15m. Tính thế năng của nước chứa trong bồn. Biết khối lượng riêng của nước là 1000 kg/m^3.

Bài tập 3: Một chiếc máy bay Antonov An − 225 có khối lượng 285 tấn đang bay ở độ cao 9km và có tốc độ 800 km/h. Tính cơ năng của máy bay.

V. CÔNG. CÔNG SUẤT

Bài tập 1: Tác dụng một lực có độ lớn 5 N vào một chiếc xe đồ chơi thì nó chạy được một quãng đường dài 50cm . Tính công của lực.

Bài tập 2: Tính công tối thiểu của lực dùng để kéo một thùng nước nặng 6(kg) từ dưới giếng sâu 10(m) lên tới miệng giếng.

Bài tập 3: Một chiếc xe máy chạy đều trên đường với tốc độ không đổi 36 km/h. Tính công suất của động cơ, biết rằng động cơ này cho lực kéo có độ lớn 640 N.